

MANDEL, Ernest (Frankfurt-am-Main april 1923 – Brussel 20 juli 1995).

Zijn ouders, leden der Kommunistische Partei Deutschlands in haar beginjaren, installeerden zich te Antwerpen waar Ernest in het Nederlands aan het Koninklijk Atheneum studeerde. Mandel trad toe tot de trotskistische organisaties, zat tijdens de Tweede Wereldoorlog in het verzet, werd herhaaldelijk aangehouden maar ontsnapte aan de dood. Na de oorlog werd hij syndicaal actief en lag hij aan de basis van de oprichting van *La Gauche*, waarvan hij hoofdredacteur werd, en van *Links*. Hij woonde in Brussel waar hij vanaf 1970 aan de Université libre de Bruxelles en later aan de Vrije Universiteit Brussel doceerde. Hij leidde er enkele jaren het Centrum voor Politicologie (1958-1988).

Mandel, wiens sociaal-flamingantisme aan het Antwerpse atheneum al opgevallen was, bleef zich ook na de Tweede Wereldoorlog voor Vlaanderen interesseren. Zo schreef hij uitvoerige commentaren, met name in *La Gauche* van 18 oktober 1963, over de op handen zijnde Vlaamse betoging te Antwerpen (oorspronkelijk bedoeld als derde Mars op Brussel, 10 november 1963) onder het motto “Voor federalisme, controle der holdings en economische democratie” (Vlaams Aktiekomitee voor Brussel en Taalgrens). Onder de titel *Un tournant à gauche des fédéralistes flamands*, wenste hij dat deze manifes-

tatie een succes werd, omdat hij er een beslissend moment voor de overwinning op de rechtse dominantie in de V.B. van verwachtte.

Mandel verbond in zijn artikelen het nationaliteitsvraagstuk aan de sociale strijd. Het socialisme had zich volgens hem afzijdig gehouden van de Vlaamse Beweging enerzijds om het verbond met de liberalen voor het algemeen stemrecht niet in gevaar te brengen, en anderzijds om exclusieve voorrang te kunnen geven aan de socialistische strijd. Dit was volgens Mandel tevens de verklaring voor de achterstand van het socialisme tegenover het katholicisme in Vlaanderen. Hij meende dat de taalwetten van 1932 de culturele problematiek hadden opgelost, terwijl door de demografische en economische evolutie in de jaren 1960 ook het politieke en economische zwaartepunt naar Vlaanderen verschoven was. Later begon Mandel nog aan een werk over *De permanente revolutie in het Vlaanderen en de Nederlanden van de XVIe eeuw*, maar hij bracht het niet meer verder dan losse nota's.

WERKEN: *Het laatkapitalisme*, 1976; – *De economische theorie van het marxisme*, 2 dln., 1980.

LITERATUUR: Herdenkingsnummer Ernest Mandel in *Rood* (1 september 1995).

JAN DEBROUWERE